

JŪRMALAS MEŽMALAS PAMATSKOLA

Rūpniecības ielā 13, Jūrmalā, LV-2016 Reģ. Nr.2912903508
Tālruni 67739651, 28374899 e-pasts: mezmalaspsk@edu.jurmala.lv

Jūrmalā

IEKŠĒJIE NOTEIKUMI

10.09.2024.

Nr. 2.1-27/5

IZGLĪTOJAMO DROŠĪBAS NOTEIKUMI

*Izdoti saskaņā ar Valsts pārvaldes iekārtas
likuma 72. panta pirmās daļas 1. punktu
un 2023. gada 22. augusta Ministru kabineta noteikumi Nr. 474
„Kārtība, kādā nodrošināma izglītojamo profilaktiskā veselības aprūpe,
pirmā palīdzība un drošība izglītības iestādēs un to organizētajos pasākumos”
Jūrmalas Mežmalas pamatskolas nolikuma 30. punktu.*

I. VISPĀRĒJIE NOTEIKUMI

1. Noteikumi nosaka Jūrmalas Mežmalas pamatskolas (turpmāk – Izglītības iestāde) kārtību, kādā nodrošināma izglītojamo profilaktiskā veselības aprūpe, pirmā palīdzība un drošība izglītības iestādē un tās organizētajos pasākumos, ievērojot noteikto kārtību šādos dokumentos:
 - 1.1. evakuācijas plāns (atrodas pie sienas skolas vestibilos);
 - 1.2. ugunsdrošības noteikumi;
 - 1.3. elektrodrošības noteikumi;
 - 1.4. pirmās palīdzības sniegšanas noteikumi;
 - 1.5. drošība mācību laikā un to starplaikos;
 - 1.6. drošība izglītības iestādes organizētajos vai atbalstītajos pasākumos;
 - 1.7. attālināto mācību organizēšana un īstenošanas kārtība;
 - 1.8. rīcība situācijās, kuras iepriekš nevar paredzēt;
 - 1.9. ceļu satiksmes drošība;
 - 1.10. drošība uz ūdens un ledus;
 - 1.11. personas higiēna un darba higiēna;
 - 1.12. drošības noteikumi sporta sacensībās un nodarbībās;
 - 1.13. informācija par drošību, veicot praktiskos un laboratorijas darbus

1.14. atbildība par drošības noteikumu neievērošanu.

2. Saskaņā ar darba aizsardzības normatīvo aktu prasībām, kas attiecas uz Izglītības iestādes personāla drošu nodarbināšanu, papildus šo noteikumu 1.punktā minētajiem dokumentiem, Izglītības iestāde nodrošina, lai personāls tiktu instruēts un apmācīts darba aizsardzības jomā, kas attiecas uz personāla darba vietu vai mācību vidi un darba veikšanu vai mācību procesu. Personāla instruktāžu un apmācību pielāgo darba (mācību) vides riska pārmaiņām un periodiski atkārtoti.

3. Izglītojamies ar drošības noteikumiem un attālināto mācību organizēšanas kārtību iepazīstina ne vēlāk kā triju nedēļu laikā pēc katra mācību gada sākuma un katru reizi pirms tādu darbību uzsākšanas, kuras var apdraudēt izglītojamo drošību un veselību. Klašu audzinātāji un mācību priekšmetu pedagogi izglītojamies iepazīstina ar evakuācijas plānu, drošības noteikumiem un instrukcijām šādā kārtībā:

3.1. ar drošības noteikumiem un attālināto mācību organizēšanas kārtību- katra mācību gada septembra mēnesī;

3.2. ar drošības noteikumiem mācību telpās - uzsākot mācību gadu un katru reizi pirms tādu jaunu darbību uzsākšanas, kuras var apdraudēt izglītojamo drošību un veselību;

3.3. ar drošības noteikumiem pastaigās, ekskursijās un pārgājienos - pirms katra pasākuma;

3.4. ar drošības noteikumiem sporta sacensībās - pirms katrām sacensībām;

3.5. interešu izglītības pulciņa vadītāji iepazīstina izglītojamies ar kārtības noteikumiem nodarbību laikā mācību gada sākumā un katru reizi pirms tādu jaunu darbību uzsākšanas, kuras var apdraudēt izglītojamo drošību un veselību;

3.6. klases audzinātāja/s reizi gadā, mācību gada sākumā vai atbilstoši esošai situācijai, iepazīstina izglītojamies ar rīcību ekstremālās un nestandarta situācijās, ceļu satiksmes drošību, drošību uz ūdens un ledus.

4. Izglītojamais atbilstoši spējām un prasmēm iepazīšanos ar drošības noteikumiem apliecina ar parakstu un datumu klases žurnālā vai ar identifikāciju elektroniskajā žurnālā.

II. UGUNSDROŠĪBAS NOTEIKUMI

Noteikumi nosaka ugunsdrošu izglītības iestādes ēkas ekspluatāciju, ugunsdrošības prasības un rīcību ugunsgrēka gadījumā, ko ievēro iestādes personāls un izglītojamie.

1. Izglītības iestādes teritorijā vienmēr jābūt brīvām piebrauktuvēm pie visām ēkām. Transporta līdzekļu novietošanai (velosipēdi, mopēdi, motocikli, automašīnas) izmantot tikai speciālās stāvvietas.

2. Izglītības iestādē un tās teritorijā ir aizliegts:

2.1. smēķēt;

2.2. nēsāt un lietot sērkociņus, šķiltavas, viegli uzliesmojošas vielas, priekšmetus un materiālus;

2.3. kurināt ugunsiskus, izņemot īpašus gadījumus pedagoga vai izglītības iestādes darbinieka klātbūtnē un uzraudzībā, pēc saimniecības vadītāja norādījuma (vieta un laiks), ne tuvāk par 100 m no ēkām.

3. Izglītības iestādes ēkā aizliegts:

3.1. aizšķērsot evakuācijas ceļus (gaitenšus, kāpņu telpas, vestibulu,) ejas un izejas ar somām, mantām, mēbelēm u.c.;

3.2. ienest telpās viegli uzliesmojušus šķidrumus un degošus šķidrumus;

3.3 atstāt bez uzraudzības elektriskajam tīklam pievienotas sadzīves un elektriskās ierīces.

4. Elektroiekārtu ekspluatācijā aizliegts:

4.1. izmantot vadus ar bojātu izolāciju;

4.2. izmantot nestandarta elektriskās ierīces;

4.3. izmantot bojātas rozetes.

5. Fizikas un ķīmijas kabinetos strādāt ar reaktīviem, elektriskajām un sildierīcēm atļauts tikai pedagoga vai laboranta klātbūtnē un vadībā.

6. Masu pasākumu laikā nav atļauti gaismas efekti, izmantojot ķīmiskās un citas vielas, kas var izraisīt ugunsgrēku.

7. Par izglītojamo ugunsdrošības pārkāpumiem izglītības iestādes direktoram ir tiesības ziņot policijai. Izglītojamie, kuri pārkāpuši ugunsdrošības noteikumus vai arī to vecāki, atkarībā no postījuma rakstura un sekām, var tikt saukti pie atbildības.

8. Izglītojamā rīcība ugunsgrēka gadījumā:

8.1. ja ugunsdrošības signalizācija atskan mācību procesa laikā, tad izglītojamiem stingri jāievēro pedagoga norādījumi, kurš vada šo stundu, jo viņš organizē un atbild par šīs klases izglītojamo evakuāciju atbilstoši izglītības iestādes evakuācijas shēmai;

8.2. ja ugunsdrošības signalizācija atskan starpbrīdī, un izglītojamie atrodas skolas telpās, izglītojamiem jānododas uz tuvāko evakuācijas izeju atbilstoši Izglītības iestādes evakuācijas shēmai, jāpilda tā pedagoga vai darbinieka norādījumi, kas tajā brīdī ir pirmais satiktais;

8.3. iziet no skolas ēkas nepieciešams organizēti un ātri;

8.4. ja ugunsdrošības signalizācija atskan brīdī, kad izglītojamie, pedagogi un darbinieki atrodas ārpus ēkas, kategoriski aizliegts ieiet ēkā;

8.5. par ugunsgrēka izcelšanās iespējamību Izglītības iestādē paziņo ugunsdrošības signalizācija;

8.6. ugunsgrēka gadījumā z v a n ī t: 01 vai 112.

9. Ja izglītojamais pamana ugunsgrēka izcelšanos Izglītības iestādē vai tās teritorijā vai ugunsdrošības noteikumu pārkāpšanu, kā rezultātā var izcelties ugunsgrēks, viņam nekavējoties jāziņo par to jebkuram izglītības iestādes darbiniekam vai pieaugušajam, kuru viņš sastop.

III. ELEKTRODROŠĪBAS NOTEIKUMI

Elektrodrošības noteikumi Izglītības iestādē nosaka darba drošības prasības par vispārīgiem elektrodrošības jautājumiem, strādājot ar elektroiekārtām.

1. Izglītojamajiem, strādājot ar elektroiekārtām, nepieciešams zināt:

1.1. elektrodrošības, darba drošības vispārīgās prasības;

1.2. elektriskās strāvas iedarbības veidus un iedarbību ietekmējošos faktorus;

1.3. darbā/mācībās nepieciešamo elektroiekārtu drošas lietošanas metodes;

1.4. elektroiekārtu ugunsdrošības prasības.

2. Izglītojamajiem ir pienākums stingri ievērot pedagoga norādījumus par elektrodrošību mācību kabinetā un citās Izglītības iestādes telpās.

3. Lai izvairītos no elektrotraumām, izglītojamajiem un izglītības iestādes darbiniekiem jāievēro:

3.1. aizliegts lietot vai izmantot bojātas elektriskās ierīces, slēdžus, rozetes, vadus, skrūvgriežus, plakanknaibles un tml.(plīsis korpuss, bojāta izolācija, redzami kaili vadi);

3.2. elektriskās ierīces drīkst pieslēgt strāvas avotam tikai pedagoga klātbūtnē;

3.3. mācību procesa laikā pieslēgt papildenergolietotājus vai elektroierīces drīkst tikai pēc pedagoga norādījuma viņa klātbūtnē;

3.4. ja ir konstatēts vadu pārrāvums, elektroierīces, vadu, rozešu vai slēdžu bojājums, nekavējoties jāpaziņo pedagogam vai jebkuram citam Izglītības iestādes darbiniekam;

3.5. elektroizdeģšanās gadījumā kategoriski aizliegts dzēst uguni ar ūdeni;

3.6. aizliegts pieskarties strāvu vadošām daļām;

3.7. jāievēro visi noteikumi par darba drošību, veicot praktiskos vai laboratorijas darbus.

IV. PIRMĀS PALĪDZĪBAS SNIEGŠANAS NOTEIKUMI

1. Ja izglītojamais guvis sadzīves traumu un nav apdraudēta viņa veselība un dzīvība, pirmo palīdzību izglītojamajam sniedz Izglītības iestādē:
 - 1.1. palīdzību sniedz traumas gūšanas vietā vai, ja cietušo drīkst pārvietot, tad ārstniecības personas kabinetā;
 - 1.2. pirmo palīdzību sniedz ārstniecības persona – māsa vai izglītības iestādes darbinieks, kurš apmācīts pirmās palīdzības sniegšanā saskaņā ar normatīvajos aktos par apmācību pirmās palīdzības sniegšanā noteiktajām programmām;
 - 1.3. tiek informēta izglītības iestādes direktore;
 - 1.4. tiek informēti izglītojamā vecāki.
2. Ja izglītojamais guvis dzīvībai vai veselībai smagu traumu:
 - 2.1. pirmo palīdzību cietušajam (saslimušajam) izglītojamam dzīvībai vai veselībai kritiskā stāvoklī sniedz persona ar kvalifikāciju medicīnā vai bez tās neatkarīgi no sagatavotības un ekipējuma atbilstoši savām zināšanām;
 - 2.2. nepieciešamības gadījumā pārtrauc dzīvībai bīstamu faktoru iedarbību un norobežo negadījuma vietu;
 - 2.3. vienlaikus tiek izsaukta neatliekamās palīdzības brigāde un nodrošināta pirmās palīdzības sniegšana līdz brīdim, kamēr ierodas neatliekamās medicīniskās palīdzības brigāde;
 - 2.4. tiek informēta izglītības iestādes direktore;
 - 2.5. tiek informēti izglītojamā vecāki;
 - 2.6. medicīnas persona Izglītības iestādes direktorei sniedz notikušā skaidrojumu rakstiskā veidā.
3. Ja izglītojamais konstatē, ka Izglītības iestādē ir kāds cietušais, kurš smok, stipri asiņo, ir laužti kauli, sūdzas par stiprām sāpēm, atrodas bezsamaņā, guvis elektrotraumu vai plašus apdegumus, vai kā citādi ir aizdomas par nopietnām veselības problēmām, veic šādas darbības:
 - 3.1. nekavējoties paziņo par faktu pedagogam, skolas medicīniskajam personālam vai jebkuram citam pieaugušajam;
 - 3.2. ja izglītojamais ir apmācīts pirmās palīdzības sniegšanā, pārtrauc dzīvībai bīstamu faktoru iedarbību;
 - 3.3. norobežo negadījuma vietu;
 - 3.4. pieaugušais izsauc neatliekamās medicīniskās palīdzības dienestu (tālr. 113 vai 112).

4. Izglītojamo drošības noteikumu 1. pielikumā pievienots pirmās palīdzības sniegšanas darbību apraksts dažādu traumu, veselības apdraudējumu gadījumos.

V. DROŠĪBA MĀCĪBU LAIKĀ UN TO STARPLAIKOS

1. Izglītojamo drošība mācību laikā:

- 1.1. mācību procesa laikā izglītojamiem jāatrodas Izglītības iestādē;
- 1.2. izglītojamam ir pienākums savlaicīgi ierasties Izglītības iestādē, nekavējot mācību stundu sākumu;
- 1.3. mācību stundu laikā izglītojamiem jāatrodas mācību telpās;
- 1.4. katram izglītojamam klasē ir sava vieta, ko noteicis klases audzinātājs vai mācību priekšmeta skolotājs, ņemot vērā izglītojamā veselības stāvokli, priekšnoteikumus produktīvam darbam klasē;
- 1.5. izglītojamais atbild par savas darba vietas kārtību un saglabāšanu, tīrību, kā arī par viņam izsniegtajiem mācību līdzekļiem, grāmatām, uzticēto tehniku;
- 1.6. izglītojamie ir atbildīgi par Izglītības iestādes inventāra saglabāšanu, nekavējoties jāinformē skolotājs par izdarīto bojājumu;
- 1.7. ļaunprātīgas bojāšanas gadījumā bojājumus materiāli atlīdzina izglītojamo vecāki;
- 1.8. mācību telpā esošos mācību līdzekļus un informācijas tehnoloģijas izglītojamie lieto tikai ar pedagoga atļauju;
- 1.9. mācību stundu laikā jāievēro darba disciplīna, Izglītības iestādes un kabineta iekšējās kārtības noteikumi;
- 1.10. izglītojamiem mācību stundu laikā jāievēro un jāizpilda atbildīgā pedagoga prasības par darba drošības noteikumiem kabinetos.

2. Izglītojamo drošība mācību nodarbību starplaikos:

- 2.1. starpbrīži paredzēti izglītojamo atpūtai, pārējai no vienas mācību telpas uz otru;
- 2.2. starpbrīžos izglītojamais var izvēlēties atpūtas formas, ievērojot drošības noteikumus un kulturālās uzvedības normas;
- 2.3. izglītojamais ir atbildīgs par savu uzvedību, viņš ar savu uzvedību nedrīkst traucēt citus izglītojamus vai darbiniekiem veikt savus darba pienākumus.

3. Labos laika apstākļos garajos starpbrīžos izglītojamie kopā ar pedagogu, kuram būs mācību stunda, var atrasties Izglītības iestādes pagalmā. Aizliegts patvaļīgi atstāt Izglītības iestādes teritoriju.

4. Ēdamzālē jāievēro elementārās pieklājības noteikumi un uz ēdnīcu drīkst iet klasei noteiktajā apmeklējuma laikā.

5. Ārpus mācību stundām klašu kabinetos, sporta zālē, datorklasē drīkst uzturēties tikai ar pedagoga atļauju pedagoga klātbūtnē.
6. Izglītības iestādē un tās apkārtnē nedrīkst smēķēt, lietot alkoholu, lietot, glabāt un realizēt narkotiskās, toksiskās vai psihotropās vielas, gāzes baloniņus un gāzes pistoles, šaujamo ierociņus un aukstos ierociņus.
7. Par novērotiem pārkāpumiem un negadījumiem izglītojamais nekavējoties ziņo Izglītības iestādes vadībai.

VI. DROŠĪBAS NOTEIKUMI ORGANIZĒTAJOS VAI ATBALSTĪTAJOS PASĀKUMOS

DROŠĪBAS NOTEIKUMI PASTAIGĀS, EKSKURSIJĀS UN PĀRGĀJIENOS

1. Ne vēlāk kā piecas darba dienas pirms pasākuma organizēšanas vai atbalstīšanas atbildīgais pedagogs rakstiski saskaņo ar direktoru pasākuma norisi vai dalību pasākumā un pārliecinās par pasākuma atbilstību:
 - 1.1. normatīvajos aktos (tostarp valsts izglītības standartos, valsts pirmsskolas izglītības vadlīnijās un valsts izglītojamo audzināšanas vadlīnijās) noteiktajam regulējumam;
 - 1.2. izglītības iestādes darbības mērķim un uzdevumiem;
 - 1.3. izglītības iestādē īstenotajām izglītības programmām;
 - 1.4. izglītības iestādes darba plānam;
 - 1.5. izglītojamo attīstības vecumposma īpatnībām.
2. Atbildīgās personas pienākumi ir šādi:
 - 2.1. atbildēt par izglītojamo drošību un veselību;
 - 2.2. nodrošināt nelaimes gadījumā cietušajiem pirmās palīdzības sniegšanu notikuma vietā un, ja nepieciešams, izsaukt neatliekamo medicīnisko palīdzību vai organizēt cietušā nogādāšanu ārstniecības iestādē;
 - 2.3. par nelaimes gadījumu nekavējoties informēt izglītības iestādes direktoru un cietušā vecākus;
 - 2.4. bīstamā situācijā pārtraukt pasākumu un informēt izglītības iestādes vadību;
 - 2.5. ne vēlāk kā 3 dienas pirms došanās ekskursijā vai pārgājienā informēt vecākus par ekskursijas vai pārgājiena mērķi, maršrutu, ilgumu, pārvietošanās veidu, nakšņošanas vietu, saziņas iespējām un pirmās palīdzības sniegšanas iespējām;
 - 2.6. klases audzinātājam vai par ekskursiju vai pārgājieni atbildīgajam skolotājam, sadarbojoties ar izglītojamiem, noskaidrot informāciju no vecākiem par sava bērna veselības traucējumiem vai īpatnībām, ja tam nepieciešama īpaša uzmanība, kā arī par iespējām sazināties ar viņiem, norādot kontaktāruni.
3. Izglītojamo vispārīgie pienākumi ekskursijās un pārgājienos:
 - 3.1. būt kopā ar grupu un vadītājiem;

- 3.2. neatstāt grupu bez vadītāja atļaujas;
- 3.3. ievērot pieklājības normas;
- 3.4. ievērot drošības noteikumus;
- 3.5. nelietot alkoholu u.c. atkarību izraisošas vielas, gāzes baloniņus, nesmēķēt;
- 3.6. aktīvi iesaistīties pasākuma norisē.

DROŠĪBAS NOTEIKUMI IZGLĪTĪBAS IESTĀDES ORGANIZĒTAJOS PASĀKUMOS

1. Pasākumi izglītības iestādē notiek saskaņā ar Izglītības iestādes darba plānu.
2. Pasākumi izglītības iestādē notiek ar direktora atļauju (saskaņojumu, rīkojumu, nolikumu, apstiprinātu norises plānu, u.c.).
3. Vakara pasākumi 7.- 9. klasēm beidzas ne vēlāk kā plkst. 21.00.
4. Atbildīgais pedagogs saskaņo ar Izglītības iestādes direktoru pasākuma plānu, kurā norādīts norises laiks, vieta, aptuvenais dalībnieku skaits, veicamie drošības pasākumi.
5. Pirms pasākuma Izglītības iestādes pasākuma direktors ar rīkojumu nozīmē atbildīgo personu par pasākuma norisi, par izglītojamajiem atbild klases audzinātājs vai cita nozīmēta atbildīgā persona.
6. Pirms pasākuma atbildīgais pedagogs pārliecinās par telpu un tehniskā nodrošinājuma piemērotību atbilstošam pasākumam un atbilstību ekspluatācijas un drošības prasībām.
7. Atbildīgo personu pienākumi:
 - 7.1. instruēt izglītojamos par drošības noteikumiem pasākuma laikā;
 - 7.2. būt personīgi klāt pasākumā un atbildēt par izglītojamo drošību, par kārtību, ugunsdrošību pasākuma laikā;
 - 7.3. nepieciešamības gadījumā informēt tiesībsargājošo institūciju pārstāvjus par pasākuma norisi;
 - 7.4. pēc pasākuma organizēt telpu sakārtošanu.
8. Pasākumu laikā izglītojamiem jāuzvedas pieklājīgi, jāievēro atbildīgo pedagogu un klašu audzinātāju norādījumi.
9. Izglītības iestādes telpās aizliegts smēķēt, lietot alkoholiskos dzērienus un citas apreibinošas vielas, kā arī aizliegts uzturēties alkohola reibumā.
10. Aizliegts izmantot gāzes pistoles, baloniņus u.c. ieročus.
11. Aizliegts bojāt pasākuma norises vietas telpu un inventāru.
12. Stingri jāievēro ugunsdrošības un elektrodrošības noteikumi.

13. Izglītības iestādes organizētie masu pasākumi ir slēgti.

VII. ATTĀLINĀTO MĀCĪBU ORGANIZĒŠANA UN ĪSTENOŠANAS KĀRTĪBA

1. Izglītības iestādē attālinātās mācības var organizēt un īstenot atbilstoši kārtības nosacījumiem, ievērojot, ka:

1.1. pamatzglītības pakāpē:

1.1.1. 3. klasei var īstenot līdz pieciem procentiem no plānotā mācību stundu skaita mācību priekšmetos mācību gadā;

1.1.2. 4. līdz 6. klasei var īstenot līdz 10 procentiem no plānotā mācību stundu skaita mācību priekšmetos mācību gadā;

1.1.3. 7. līdz 9. klasei var īstenot līdz 15 procentiem no plānotā mācību stundu skaita mācību priekšmetos mācību gadā.

1.2. attālinātās mācības neorganizē:

1.2.1. 1. un 2. klases izglītojamiem.

2. Attālinātās mācības tiek īstenotas kā efektīva, kvalitatīva, pilnvērtīga un iekļaujoša klātienes mācību procesa daļa, lai nodrošinātu iespēju izglītojamam apgūt mācību procesā plānotos sasniedzamos rezultātus un attīstīt caurviju prasmes, kā arī nodrošinātu izglītojamam diferencētu, personalizētu un starpdisciplināru mācību procesu.

3. Atkarībā no attālināto mācību īstenošanas mērķa, uzdevuma un iespējām var izmantot:

3.1. dažādas mācību organizācijas formas, tai skaitā individuālu un grupu darbu, konsultācijas, projekta darbu;

3.2. dažādas norises vietas, tai skaitā bibliotēku, laboratorijas, pētniecības iestādes, muzejus, dabu, mājas;

3.3. dažādus mācību līdzekļus, tai skaitā tehnoloģiju risinājumus.

4. Lai organizētu attālinātās mācības izglītības iestāde:

4.1. mācību priekšmetu stundu sarakstā norāda attālināto mācību ietvaros plānotās stundas;

4.2. ja attālinātās mācības plānots īstenot, izmantojot informācijas tehnoloģijas, izglītības iestāde nodrošina tiešsaistes mācīšanās tehnisko vidi vai apzina vai izglītojamiem ir pieejami tehniskie līdzekļi attālināto mācību procesa nodrošināšanai;

4.3. dalība attālinātajās mācībās un uzdoto uzdevumu izpilde tiek fiksēta skolvadības sistēmā E – klase;

4.4. ja izglītojamā dalība attālinātajās mācībās nav iespējama vai ir traucēta tehnisku iemeslu dēļ, izglītojamā vecāki/likumiskie pārstāvji par to informē klases audzinātāju;

- 4.5.izglītojamiem ir pienākums ievērot attiecīgos drošības noteikumus attālināto mācību laikā;
- 4.6. drošības vai veselības apdraudējuma gadījumā attālināto mācību laikā, nepilngadīga izglītojamā vecāki/likumiskais pārstāvji informē klases audzinātāju;
- 4.7.izglītojamie attālinātajās mācībās nepieciešamības gadījumā izmanto izglītības iestādes resursus un infrastruktūru (piemēram, telpas, bibliotēku) ievērojot Izglītības iestādes iekšējās kārtības un drošības noteikumus.

VIII. RĪCĪBA SITUĀCIJĀS, KURAS IEPRIEKŠ NEVAR PAREDZĒT

1. Ugunsgrēka gadījumā rīkoties atbilstoši ugunsdrošības noteikumiem. Ugunsgrēka gadījumā, lai pasargātu plaušas no karstuma iedarbības, ja iespējams, aptīt galvu ar mitru auduma gabalu un turēties tuvāk grīdai, mēģināt atstāt telpas. Ja tas nav iespējams (atverot durvis, Jums priekšā ir atklātas liesmas), durvis jāaizver un jāgaida palīdzību no ārpuses. Ja durvīm apakšā ir sprauga, tā pēc iespējas jāaizklāj ar slapju audumu.

Ja ugunsgrēka gadījumā nav iespējas izkļūt no telpas, jāmēģina caur logu dot ziņu par negadījumu.

2. Vētras gadījumā iespējami elektropadeves līniju, sakaru komunikāciju bojājumi, energopadeves un sakaru traucējumi, ūdens padeves traucējumi, koku nogāšanās uz ceļu braucamās daļas, būvju konstrukciju sagrūšana, jumta konstrukciju noraušana, ūdens līmeņa strauja paaugstināšanās.

Vētras gadījumā neatrasties pašiem un nenovietot transporta līdzekļus zem kokiem, celtniecības sastatnēm, reklāmas stendiem, elektropārvaldes līnijām un citām komunikācijām.

Bez īpašas nepieciešamības neiet ārpus telpām, bez vajadzības nepārvietoties ar transporta līdzekļiem, lai izbēgtu no krītošiem kokiem.

3. Ūdens līmeņa paaugstināšanas gadījumos vai plūdu gadījumos iespējams dārzu, pagrabu, māju pirmo stāvu un piebraucamo ceļu applūde, būs apgrūtinātas pārvietošanās iespējas.

Ēkas applūdes gadījumā, kā arī atstājot to, atslēgt elektrību, gāzi, ūdensvadu, jāaizver visas lūkas, logi, durvis, būt gataviem evakuēties uz plūdu neapdraudētām vietām. Evakuējoties jāņem līdzi dokumentus, naudu, nepieciešamo apģērbu, apavus.

Lai saņemtu informāciju, neizslēgt ierīces, kuras nodrošina informācijas saņemšanu.

4. Zemestrīces gadījumā saglabāt mieru un nedarīt neko tādu, kas varētu izraisīt paniku apkārtējos.

Telpā nekavējoties atrast drošu vietu. Noslēpties zem galda, nostāties durvju ailes starpā vai telpas stūrī. Izvairīties no krītošām atlūzām un smagām mēbelēm. Stāvēt tālāk no logiem un smagiem priekšmetiem, kas var apkrīst vai nobīdīties no vietas.

Neatstāt telpas, jo no blakus atrodošos ēku krītošām atlūzām var rasties lielāka bīstamība.

5. Kas jāsaka, piezvanot uz 112:

5.1.svarīgi ievērot sniegtās informācijas secību, jo operatīvajiem dienestiem vissvarīgākā ir adrese – pat ja saruna pārtrūkst un zvanītājs vairs nav sazvanāms, operatīvie dienesti

- varēs doties uz notikuma vietu, jo adrese būs zināma; nosauc arī pilsētu vai novadu, jo 112 Zvanu centri izvietoti piecās vietās Latvijā un nezina, no kuras pilsētas tu zvani;
- 5.2. zvanot uz tālruņa numuru 112, svarīgi saglabāt mieru. 112 dispečeri uzdos precizējošus jautājumus, lai noskaidrotu visu nepieciešamo informāciju. Dažkārt par vienu notikumu zvana vairāki cilvēki un tad dispečers noskaidros tikai trūkstošo informāciju. Ja kaut kas mainās notikumā, noteikti par to paziņo atkārtoti 112 dispečeram.
- 5.3. Zvanītāja vārdu, uzvārdu un telefona numuru nepieciešams nosaukt, lai nepieciešamības gadījumā, ja jāprecizē informācija, ar zvanītāju var vēlreiz sazināties.

IX. CEĻU SATIKSMES DROŠĪBAS NOTEIKUMI

1. Ceļu satiksmes drošības noteikumi gājējiem.
 - 1.1. Izglītojamie un pavadošais personāls uz ceļa pārvietojas pa ietvi, gājēju ceļu vai gājēju un velosipēdu ceļu, bet, ja to nav, tad pa ceļa nomali. Ārpus apdzīvotām vietām gājēji, kuri iet pa brauktuves malu vai ceļa nomali, pārvietojas pretim transportlīdzekļa braukšanas virzienam. Velosipēdisti pārvietojas pa brauktuves malu vai ceļa nomali transportlīdzekļu braukšanas virzienā.
 - 1.2. Bērnu grupas piedalās ceļu satiksmē diennakts gaišajā laikā pa ietvēm, gājēju ceļiem vai gājēju un velosipēdu ceļiem. Ja šo ceļu nav, tad pārvietojas pa ceļa nomali transportlīdzekļu braukšanas virzienā kolonnā ne vairāk par diviem bērniem rindā. Kolonnas priekšā un aizmugurē tās kreisajā pusē atrodas pieaugušais, kurš pavada grupu, turot sarkanus karodziņus.
 - 1.3. Gājēji šķērso brauktuvi pa gājēju pārejām (pazemes vai virszemes). Ja šādu pāreju nav, tad brauktuvi šķērso krustojumos pa ietvju vai ceļa nomaļu iedomāto turpinājumu. Ja redzamības zonā gājēju pārejas vai krustojuma nav, brauktuvi atļauts šķērsot taisnā leņķī attiecībā pret brauktuves malu vietās, kur ceļš labi pārredzams uz abām pusēm.
 - 1.4. Vietās, kur ceļu satiksme tiek regulēta, gājēji ievēro satiksmes regulētāja norādes vai gājēju luksofora signālu. Ja regulētāja vai luksofora nav, tad ievēro transportlīdzekļu satiksmes regulēšanas luksofora signālu.
 - 1.5. Citos gadījumos gājēji iziet uz brauktuves tikai pēc tam, kad ir novērtējuši attālumu līdz transportlīdzekļiem, kas tuvojas, kā arī novērtējuši to braukšanas ātrumu un pārliecinājušies, ka brauktuves šķērsošana nav bīstama un ka netiks traucēta transportlīdzekļu satiksme.

- 1.6. Gājēji uz brauktuves nedrīkst kavēties vai bez vajadzības apstāties. Gājēji, kuri nav paguvuši šķērsot brauktuvi, apstājas uz drošības salas ceļu satiksmes normatīvo aktu izpratnē. Ja tādas nav, gājējs apstājas vietā, kur transporta plūsmas sadalās pretējos virzienos.
 - 1.7. Gājēji drīkst turpināt šķērsot brauktuvi tikai pēc tam, kad ir pārliecinājušies, ka tas nav bīstami.
 - 1.8. Gājējiem aizliegts šķērsot brauktuvi ārpus gājēju pārejas, ja ceļam ir sadalošā josla, vai vietās, kur uzstādīti nožogojumi gājējiem vai ceļu nožogojumi.
 - 1.9. Ja tuvojas operatīvais transportlīdzeklis, gājēji nešķērso brauktuvi, bet dod ceļu operatīvajam transportlīdzeklim.
2. Ceļu satiksmes drošības noteikumi sabiedriskā transporta pieturu vietās un transportā.
 - 2.1. Gaidīt autobusu, trolejbusu, tramvaju vai taksometru atļauts uz iekāpšanas laukumiem. Ja tādu nav, tad transportlīdzeklī gaida uz ietves vai ceļa nomales.
 - 2.2. Tramvaja pieturās, kur nav iekāpšanas laukumu, uz brauktuves drīkst uziet, lai iekāptu tramvajā. Tas atļauts tikai tad, kad tramvajs pilnīgi apstājies, obligāti pārliecinoties, vai netuvojās kāds transportlīdzeklis. Pēc izkāpšanas no tramvaja gājēji atbrīvo brauktuvi.
 - 2.3. Pasažieriem atļauts iekāpt transportlīdzeklī un izkāpt no tā pēc tam, kad transportlīdzeklis pilnīgi apstājies. No tā izkāpj no ietves vai ceļa nomales puses. Ja iekāpt bezsliežu transportlīdzeklī vai izkāpt no tā nav iespējams no ietves vai ceļa nomales puses, to dara no brauktuves puses, ievērojot piesardzību un neradot traucējumus citu transportlīdzekļu braukšanai.
 - 2.4. Pasažieri, kuru sēdvietas aprīkotas ar drošības jostām, braukšanas laikā piesprādzējas.
 3. Ceļu satiksmes drošības noteikumi velosipēdistam.
 - 3.1. Braukt ar velosipēdu pa brauktuvi vai ceļa malu atļauts personām, kas nav jaunākas par 12 gadiem. Velosipēda tehniskajam stāvoklim jāatbilst drošas braukšanas prasībām. Bērniem līdz 16 gadu vecumam, braucot ar velosipēdu, galvā jābūt aizsprādzētai aizsargķiverī.
 - 3.2. Velosipēdists pa ceļu brauc vienā rindā iespējami tuvāk brauktuves malai. Velosipēdists var braukt arī par ceļa nomali un gājēju ietvi, netraucējot gājējiem. Ja ir, tad nepieciešams ievērot velojoslu – josla uz brauktuves, kas paredzēta braukšanai ar velosipēdu un no citu transportlīdzekļu satiksmes ir atdalīta ar nepārtrauktu līniju, kuru šķērsot nav atļauts ne velobraucējiem, ne citiem transportlīdzekļu vadītājiem. Ja gājēju un velosipēdu ceļš tiek strikti nodalīts – sava puse gājējiem, bet sava velosipēdistiem, tad šāds ceļš jāizmanto

tieši zīmes norādītajā variantā. Bet uz ceļa, kurā nav zīme noteikusi braukšanas puses, jābūt uzmanīgiem un draudzīgiem satiksmes dalībniekiem.

- 3.3. Ja braukšanai izmantota ietve, tad vietās, kur velosipēdu vadītāju braukšanas trajektorijas krustojas ar pārējo transportlīdzekļu braukšanas trajektorijām, velosipēdu vadītājiem jānovērtē attālums līdz transportlīdzekļiem, kas tuvojas, kā arī jānovērtē to braukšanas ātrums un jāpārliciecinās par drošību.
- 3.4. Šķērsojot brauktuvi pa ietves iedomāto turpinājumu, velosipēdu vadītājiem jābrauc ar ātrumu, kas nepārsniedz gājēju pārvietošanās ātrumu un jādod ceļš transportlīdzekļiem, kas brauc pa šķērsojamo ceļu.
- 3.5. Velosipēdisti pa gājēju pārejām gan regulējamām, gan neregulējamām drīkst pārvietoties tikai gājēju ātrumā – tik pat ātri kā gājējs. Nepieciešams samaziniet ātrumu pirms gājēju pārejas, pārliciecinieties par satiksmes drošību un šķērsot to, vienā plūsmā ar gājējiem.
- 3.6. Velosipēdistam aizliegts:
 - 3.7. braukt, neturot stūri;
 - 3.8. braukt, turoties pie cita transportlīdzekļa;
 - 3.9. pārvadāt kravu, kas traucē vadīšanu vai apdraud citus ceļa satiksmes dalībniekus;
 - 3.10. vest ar velosipēdu pasažierus, izņemot bērnus vecumā līdz septiņiem gadiem, ja ir iekārtoti papildu sēdekļi un droši kāpšļi kāju atbalstam;
 - 3.11. braukt pretēji drošas braukšanas prasībām, apdraudot sevi un citus ceļu satiksmes dalībniekus.

4. Ceļu satiksmes drošības noteikumi braucot ar elektroskrejriteņi.

- 4.1. Ar elektroskrejriteņiem drīkst pārvietoties no 14 gadu vecuma ar iegūtu velosipēda vai jebkuras citas kategorijas transportlīdzekļa vadīšanas apliecību. Elektroskūterim jābūt reģistrētam VAS “Ceļu satiksmes drošības direkcijā” (CSDD), maksimālais konstrukcijā paredzētais braukšanas ātrums nepārsniedz 25 km/h. Elektroskrejriteņa vadītājam no 14 līdz 17 gadiem ir jābūt aizsprādzētai aizsargķiverī.
- 4.2. Ar elektroskrejriteņiem drīkst pārvietoties pa ietvēm, veloceļiem, atsevišķās vietās pa sabiedriskā transporta joslu (ja tas atļauts riteņbraucējiem) un arī pa brauktuvi (atsevišķās vietās).
- 4.3. Elektroskrejriteņa vadītājam ir jāzina un jāievēro, izmantojot katru no iepriekš minētajām pārvietošanās iespējām:
 - 4.3.1. ja ar elektroskrejriteņi pārvietojas pa ietvi, ir jādod priekšroka gājējiem un ir jāizvēlas ātrums, kas nepārsniedz gājēju pārvietošanās ātrumu;

- 4.3.2. ar elektroskrejriteni var pārvietoties tikai pa tām brauktuvēm, kur atļautais braukšanas ātrums nepārsniedz 50 km/h.;
- 4.3.3. ar elektroskrejriteni jābrauc vienā rindā un pēc iespējas tuvāk brauktuves labajai malai;
- 4.3.4. pirms gājēju pārejām un sabiedriskā transporta pieturām ir jāsamazina ātrums;
- 4.3.5. elektroskrejritenim ir jābūt labā tehniskā stāvoklī, aprīkotam ar bremzēm, braukšanas laikā priekšpusē ir jādeg baltas gaismas lukturim, aizmugurē – sarkanas krāsas lukturim;
- 4.3.6. ja iespējams, vadītājam jābūt tērptam gaismu atstarojošā vestē;
- 4.3.7. ar elektroskrejriteni aizliegts braukt, neturot stūri, vest pasažieri, braukt, turoties pie cita transportlīdzekļa, un pārvadāt kravu, kas apdraud citus.

X. DROŠĪBA UZ ŪDENS UN LEDUS

1. Drošība pie ūdens un ūdenī.
 - 1.1. Visdrošāk ir peldēties oficiālajās peldvietās. Ja tādas nav, peldvietas krastam jābūt lēzenam, vēlams ar cietu pamatu. Upēs jāizvēlas vieta, kur ir vismazākā straume, tuvumā nav atvaru vai citu bīstamu vietu.
 - 1.2. Nepeldēties vienam! Ja uz ūdens radīsies problēmas, līdzās var nebūt citu cilvēku, kas spētu ekstremālā situācijā palīdzēt.
 - 1.3. Nepeldēties stiprā vējā, naktī vai negaisa laikā.
 - 1.4. Nepārvērtēt savus spēkus.
 - 1.5. Ja esat pārkarsis saulē, ūdenī jāiet lēnām, lai nebūtu strauja ķermeņa temperatūras maiņa, kas var izraisīt muskuļu krampjus vai sirdsdarbības un asinsrites traucējumus.
2. Drošība uz ledus.
 - 2.1. Uz ledus var kāpt, ja tā biezums ir vismaz 5 cm.
 - 2.2. Pirms kāpt uz ledus, vispirms jāpārbauda tā izturība - tas jādara ar cietu garu priekšmetu. Ja ūdens parādās jau pēc pirmajiem 3-5 cirtieniem, ļoti uzmanīgi jāatgriežas krastā, turklāt pa to pašu ceļu un neceļot pēdas no ledus.
 - 2.3. Aicinām neiet uz ledus pa vienam, labāk divatā, lai nelaiemes gadījumā būtu, kam organizēt palīdzību.
 - 2.4. Kāpjot uz ledus, ieteicams paņemt līdzī mobilu telefonu un vienkāršu glābšanas inventāru (glābšanas vesti, striķi savienotus un ap kaklu apliktus koka vai metāla irbuļus, lai varētu aizķerties aiz ledu un vilkt sevi, vai plakanu dēli, lai palielinātu laukumu uz ledus virsmas).

- 2.5. Bīstami pa plānu ledu ir pārvietoties lielās grupās, braukt pa to ragaviņās vai ar slidām, kā arī tuvoties plaisām un lāsmeņiem.
- 2.6. Ja kāds pamana ledū ielūzušu cilvēku un tam nepieciešama palīdzība, nekavējoties par nelaيمي jāziņo Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienestam pa tālruni – 112, ļoti svarīgi ir precīzi paziņot negadījuma vietu.
- 2.7. Nezaudējot laiku, jāmeklē glābšanas līdzekļi un censties cietušajam sniegt palīdzību ar garu un pēc iespējas platāku dēli, koku, kāpnēm, zaru, virvi un citiem, piemērotiem uz vietas atrodošiem priekšmetiem. Palīdzības sniedzēji nedrīkst aizmirst arī par savu drošību.
- 2.8. Cilvēkam, kuram notikusi nelaime, jāmēģina nekrist panikā, skaļi jāsauc palīdzība, ja tuvumā nav neviena, kurš varētu palīdzēt, jāprot pareizi rīkoties pašam, jācenšas pieķerties pie ledus apmales un sāniski vai atmuguriski izrāpties uz ledus. Ja tas ir izdevies, neceļoties kājās, jācenšas attālināties no lūzuma vietas.
- 2.9. Jāatceras, ka strauja ķermeņa atdzišana ir ļoti bīstama. Pēc izklūšanas no ūdens jānomaina slapjās drēbes, aktīvi jākustas, jāiedzer karsta tēja, ieteicama duša vai vanna.

XI. PERSONAS HIGIĒNA UN DARBA HIGIĒNA

1. Uzturoties izglītības iestādē, izglītojamā apģērbam, matu sakārtojumam ir jābūt kārtīgam un tīram, lai tas netraucētu darba uzdevumu veikšanu un neradītu risku veselībai.
2. Izglītojamiem jāmazgā rokas pirms katras ēdienreizes, pēc katra tualetes apmeklējuma un kad vien tas nepieciešams.
3. Piedalīties sporta nodarbībās atļauts tikai sporta apģērbā un apavos.
4. Izglītojamiem jāpārlicinās, vai apavi ir cieši aiztaisīti un tie netraucē pārvietošanos.
5. Virsdrēbes jāatstāj skolas garderobē.
6. Atbilstoši gadalaikam, skolā nepieciešami maiņas apavi.
7. Izglītojamiem ikdienā jāievēro tīrība un kārtība telpās un savā darbavietā, kā arī personīgās higiēnas prasības.
8. Strādājot jāizmanto tikai pedagoga atļautie darba rīki un mazgāšanas līdzekļi.
9. Pēc paveiktā darba inventārs jānovieto tam paredzētajās vietās.

XII. DROŠĪBAS NOTEIKUMI SPORTA SACENSĪBĀS UN NODARBĪBĀS

1. Sporta sacensības, treniņus un stundas rīko sporta zālē, laukumā vai sporta nodarbībām pielāgotās vietās un telpās, kas atbilst normatīvajos aktos noteiktajām prasībām. Aizliegts izmantot sporta vietas un laukumus bez pedagoga saskaņojuma.
2. Sporta sacensības, treniņus un stundas rīko tikai tādos laika apstākļos, kas neapdraud izglītojamā veselību un drošību.
3. Sporta sacensību norises vietā tiek pieaicināta sertificēta ārstniecības persona vai ar direktora rīkojumu nozīmēta persona pirmās palīdzības sniegšanai.
4. Atbildīgais pedagogs ne vēlāk kā trīs dienas pirms sporta sacensībām informē dalībnieku likumisko pārstāvi (vecākus) par sacensību veidu, laiku un vietu.
5. Vismaz piecas dienas pirms sporta sacensībām atbildīgais pedagogs informē direktoru par sacensību veidu, laiku, vietu un izglītojamo skaitu, kuri piedalīsies sacensībās.
6. Sporta sacensībās, treniņos un stundās izglītojamie piedalās atbilstošā sporta apģērbā un apavos.
7. Sporta sacensībās, treniņos un stundās izglītojamie ievēro sporta pedagoga komandas un norādījumus.
8. Pirms sporta sacensībām, treniņiem un stundām sporta pedagogs pārbauda, vai izmantojamais inventārs ir darba kārtībā un vai tas nav bojāts.
9. Mācību stundas un interešu izglītības programmu nodarbības notiek noteiktās dienās un laikos pēc skolas stundu saraksta.
10. Izglītības iestādes rīkotas sacensības notiek noteiktos laikos, iepriekš saskaņojot ar Izglītības iestādes vadību.
11. Nodarbību laikā par kārtību un izglītojamo drošību sporta zālē atbild sporta pedagogs.
12. Mācību stundu laikā zālē drīkst atrasties tikai attiecīgās klases izglītojamie.
13. Ieeja sporta zālē atļauta tikai sporta apavos.
14. Aizliegts ienest zālē pārtiku, dzērienus, izņemot negāzētu ūdeni nepļīstošā ūdens pudelē.
15. Sporta stundas laikā stingri aizliegts lietot pārtiku (ēst), dzert (slāpju gadījumā drīkst padzerties līdzpaņemto negāzēto ūdeni), lietot košļājamo gumiju, izmantot mobilos telefonus, citas viedierīces un mācību stundām/nodarbībām nevajadzīgus priekšmetus.
16. Piedaloties sporta nodarbībā, uz ķermeņa nedrīkst atrasties rotas lietas, meitenēm mati jāsasien ar matu gumijām, nevis sprādzēm, lai netraumētu sevi un citus klases biedrus.
17. Sporta stundas laikā izglītojamiem, kuri atbrīvoti no fiziskām nodarbībām, jāatrodas sporta zālē un jāizpilda pedagoga norādījumi.

18. Sporta inventāru lietot tikai tam paredzētajos nolūkos (atbilstošam sporta veidam un disciplīnai), pēc pedagoga norādījumiem un atļaujas.
19. Katrs izglītojamais gan stundā, gan starpbrīdī ir atbildīgs par esošā skolas un sporta zāles inventāra saudzēšanu, saglabāšanu un sakārtošanu.
20. Noteikumi ģērbtuvēs:
 - 20.1. pārgērbties uz sporta stundu tikai tad, kad iepriekšējās klases izglītojamie atstājuši ģērbtuvi;
 - 20.2. ievērot personīgo higiēnu;
 - 20.3. nebojāt ģērbtuvju, dušu, tualetes telpu inventāru;
 - 20.4. ņemt vērā, ka pedagogs un dežurants neatbild par vērtīgajām mantām, kas atstātas ģērbtuvēs, tās piesardzības dēļ drīkst novietot sporta zālē pedagoga norādītajā vietā;
 - 20.5. sadzīves atkritumus novietot tikai tiem paredzētajās vietās;
 - 20.6. izejot no ģērbtuves, izslēgt elektrību.
21. Atbildīgie par iepazīstināšanu ar instrukciju par drošību sporta sacensībās un nodarbībās - sporta pedagogi.

XI. DROŠĪBAS NOTEIKUMI, VEICOT PRAKTISKOS UN LABORATORIJAS DARBUS

ĶĪMIJA

1. Ķīmijas laboratorijas darbus drīkst strādāt tikai pēc rūpīgas iepazīšanās ar noteikumiem par drošām darba metodēm.
2. Laboratorijas darbus jāveic pedagoga uzraudzībā, ievērojot viņa norādījumus.
3. Strādāt drīkst tikai virsvalkos, lai aizsargātu drēbes no ķīmikālijām.
4. Ķīmijas kabinetā aizliegts ienest un lietot pārtikas produktus.
5. Vielas nedrīkst aiztikt ar rokām un nedrīkst pārbaudīt to garšu.
6. Vielas smaku vai smaržu var noteikt, ar plaukstu izdarot kustību virs trauka atveres pret sevi.
7. Bez pedagoga norādījuma neaiztikt nepazīstamas vietas.
8. Īpaši uzmanīgiem jābūt darbā ar skābēm un sārmiem. Ja skābe nejauši nokļūst acīs, uz sejas, rokām vai apģērba, nekavējoties skalot šo vietu ar lielu daudzumu ūdens.
9. Šķīdinot skābes ūdenī, vienmēr jāatceras, ka skābes lēnām, uzmanīgi jālej ūdenī, šķīdumu nepārtraukti maisot. Ūdeni nedrīkst liet skābē.

10. Lietojot spirta lampiņu, vispirms spirta lampiņai jānoņem cepurīte un deglis jāaizdedzina ar sērkokciņu. Aizliegts vienu spirta lampiņu aizdegt ar otru lampiņu, jo spirts var viegli izlīt un izcelties ugunsgrēks. Lai nodzēstu degošu lampiņu, tai jāuzliek cepurīte.
11. Koncentrētu skābju un sārmu šķīdumus nedrīkst liet kanalizācijā.
12. Lietojot elektrisko plītiņu, ja elektriskā ierīce pēc pieslēgšanas tīklam nesilda, par to informēt skolotāju. Darbu beidzot, elektrisko ierīci atvienot no tīkla.
13. Beidzot praktiskos laboratorijas darbus, nomazgāt rokas ar ziepēm.

DABASZINĪBAS UN BIOLOĢIJA

1. Kabinetā uz izglītojamo galdiem jāatrodas tikai tiem mācību līdzekļiem, instrumentiem un aparātiem, kuri vajadzīgi mācību stundās/nodarbībās.
2. Lietojot spirta lampiņas, nenopūst liesmu, bet nodzēst ar speciālu vāciņu; nekad nevilkt no spirta lampiņas pēc tās aizdedzināšanas degli; neaizdedzināt vienu spirta lampiņu no otras – tad draud ugunsgrēks. Strādājot ar spirta lampiņu, sargāt no aizdegšanās apģērbu un matus.
3. Kad lieto skalpeli, žileti, preparējamo adatu, lai izvairītos no ievainojumiem, nekad nepavērst griezošo vai durošo šo instrumentu daļu pret sevi vai saviem biedriem.
4. Karsējot šķīdumu mēģenē, lietot tikai speciālu tās turētāju un nevis papīra strēmeli, nevērst mēģenes galu pret sevi un saviem biedriem.
5. Lietojot skābes vai sārmus, tos liet tikai stikla traukos. Nedrīkst ūdeni pieliet skābei, bet otrādi – skābi jāpielej ūdenim.
6. Izmantojot pulverveidīgas ķīmiskas vielas, ņemt tās tikai ar speciālu karotīti (nemetālisku), nepieskaroties pulverim ar rokām. Atcerēties, ka daudzas no šīm vielām ir indīgas. Tas attiecas arī uz minerālmēsliem, kurus lieto istabas augu papildmēslošanai.
7. Visus šķīdumus, kuri paliek pēc praktiskajiem laboratorijas darbiem, kurās tiek izmantotas ķīmiskās vielas, neizliet ūdensvada izlietnē, bet stikla bļodās un pudelēs, kuras speciāli novietotas šim mērķim.
8. Uzmanīgi rīkoties ar stikla traukiem. Gadījumā, ja kāds tomēr saplīst, nevākt lauskas ar rokām, bet uzslaucīt tās šim nolūkam paredzētā liekšķerē ar birsti.
9. Izgatavojot preparātus to aplūkošanai mikroskopā, ļoti uzmanīgi ar labās rokas lielo un rādītājpirkstu ņemt segstikliņu pie malām, novietot to paralēli priekšmetstiklam, kuru tu tura kreisajā rokā tieši tā tuvumā, un pēc tam, atlaižot pirkstus no segstikliņa tā, lai tas brīvi uzgultos preparātam.
10. Nemazgāt stikla traukus ar ziepēm.
11. Pēc praktisko laboratorijas darbu beigām nomazgāt rokas ar ziepēm.
12. Traumas vai apdeguma un negadījuma gadījumā griezies pie pedagoga.

DIZAINS UN TEHNOLOĢIJAS

1. Izglītojamiem strādājot *rokdarbus*, stingri jāievēro:
 - 1.1. uzmanīgi jārikojas ar tamboradatu, adāmadatu u.c. asiem rokdarbu darbarīkiem;
 - 1.2. nedrīkst ar rokdarbu darbarīkiem aiztikt citu izglītojamo;
 - 1.3. visiem rokdarbu darbarīkiem jābūt ievietotiem speciālās tam paredzētās kārbiņās vai maisiņos;
 - 1.4. strādājot rokdarbus, uz darba virsmas nedrīkst atrasties lieki priekšmeti.
2. Izglītojamiem strādājot ar *gludekli*, stingri jāievēro:
 - 2.1. pie gludekļa pievienošanas elektrības tīklam jāpārbauda, vai elektriskais vads nav bojāts;
 - 2.2. gludeklis jāpievieno un jāatvieno elektrības tīklam, turot kontaktdakšu sausās rokās;
 - 2.3. gludeklis darba laikā jāuzliek uz speciāla paliktņa;
 - 2.4. gludināšanas laikā jāuzmanās, lai gludekļa gludvirsmā neskar elektrisko vadu;
 - 2.5. darbu beidzot, gludeklis jāatvieno no elektrības tīkla.
3. Izglītojamiem strādājot ar *šujmašīnu*, stingri jāievēro:
 - 3.1. gaismai uz darba virsmu jākrīt no kreisās puses;
 - 3.2. nedrīkst strādāt ar gariem vaļējiem matiem un neaizpogātu apģērbu;
 - 3.3. uz krēsla jāsež taisni un tam jābūt iepretim adatai, abas kāju pēdas jātur uz grīdas vai paminas;
 - 3.4. šuvējai jāatrodas 10-15 cm attālumā no šujmašīnas korpusa;
 - 3.5. aizliegts atspiesties uz šujmašīnas ar elkoņiem, tikai roku delnām jāatrodas uz galda virsmas;
 - 3.6. roku pirkstus nedrīkst turēt pārāk tuvu adatai;
 - 3.7. pirms šūšanas jāpārbauda, vai audumā nav palikušas kniepadatas;
 - 3.8. uz šujmašīnas darba virsmas nedrīkst atrasties lieki priekšmeti (adatas, krīts, diegu kušķi);
 - 3.9. verot diegu adatā, nedrīkst turēt kājas uz paminām;
 - 3.10. pirms sāk šūt ar elektrisko šujmašīnu, jāpārbauda elektriskās auklas un kontaktdakšas tehniskais stāvoklis;
 - 3.11. labojot vai tīrot elektrisko šujmašīnu, tā jāatvieno no elektriskā tīkla;
 - 3.12. aizliegts strauji nospiegt reostata pedāli;
 - 3.13. pārtraucot vai beidzot darbu, elektriskās šujmašīnas kontaktdakša jāizņem no sienas kontaktligzdas un jānokopj darba vieta.
4. Izglītojamiem strādājot *virtuvē*, jāievēro:

- 4.1. sanitāri higiēniskās prasības – priekšauts, lakats, trauku dvielis, trauku mazgājamā lupata;
- 4.2. tīras rokas, tīri nagi.
5. Izglītojamiem strādājot pie *elektriskās plīts*, stingri jāievēro:
 - 5.1. plīti ieslēgt un izslēgt tikai skolotāja uzraudzībā;
 - 5.2. stingri ievērot cepeškrāsns lietošanas noteikumus;
 - 5.3. lietot emaljētu, speciālu keramikas, ugunsdroša stikla traukus;
 - 5.4. aizliegts lietot metāla katlus.
6. Izglītojamiem lietojot ledusskapi, jāievēro:
 - 6.1. saldēšanas kamerā nedrīkst likt stikla traukus ar šķidrumu, jo pie zemas temperatūras tie var kļūt sprāgstoši bīstami;
 - 6.2. uz ledusskapja nelikt elektrosildāmās ierīces – mikroviļņu krāsnis, gludekļus, sildāmos;
 - 6.3. ledusskapi tīrīt gan no ārpuses, gan iekšpusē tikai tad, kad tas atslēgts no elektrības.
7. Izglītojamiem, strādājot ar rokas kokapstrādes instrumentiem, zāģējot koku, jāievēro:
 - 7.1. pirms zāģēšanas materiālu nostiprināt nekustīgi;
 - 7.2. uzsākot zāģēšanu, zāģis precīzi jāievada zāģējuma vietā, pirmos vilcienus izdara virzienā uz sevi;
 - 7.3. zāģējot nedrīkst spiest uz zāģi, bet tas vienmērīgi jāvirza uz priekšu un atpakaļ;
 - 7.4. zāģējot jāizmanto palīgierīces (paliktņi, zāģlādes), kas atvieglo darbu un novērš traumu iespējas;
 - 7.5. izmantojot palīgierīces, tās nostiprina nekustīgi.
8. Izglītojamiem, strādājot ar rokas ēveli, jāievēro:
 - 8.1. stingri nostiprināt apstrādājamo materiālu ēvelsola spīlēs;
 - 8.2. nedrīkst ēvelēt ar vienu roku, ēvelēšanas laikā kustas rokas, nevis ķermenis ar nekustīgām rokām;
 - 8.3. lai izvairītos no ievainojumiem: ēvele, ko nelieto, jānoliek ēvelsola iedobumā ar pēdu uz leju vai uz galda ar ēveles sānu;
 - 8.4. iesprūdušas skaidas ēveles mutē jāiztīra ar koka lāpstiņu, nevis ar pirkstiem.
9. Izglītojamiem, strādājot ar kalnu, jāievēro:

- 9.1. kaļot detaļu, sagatave jānostiprina ēvelsolā;
- 9.2. aizliegts vērēt kalnu tās rokās virzienā, kas tur sagatavi;
- 9.3. aizliegts ar kalnu griezt sagatavi, kas atbalstīta pret krūmīm, ceļiem vai pacelta gaisā;
- 9.4. nedrīkst novietot kalnu uz ēvelsola ar asmeni uz sevi vai pāri ēvelsola malai.

10. Izglītojamiem, strādājot ar vīli, jāievēro:

- 10.1. apstrādājamo detaļu stingri iestiprināt spīlēs;
- 10.2. vīlējot materiālu, nedrīkst ar roku aptvert vīles galu;
- 10.3. nedrīkst pārbaudīt novīlētās virsmas kvalitāti ar pirkstiem (īpaši metālam);
- 10.4. kategoriski aizliegts vīles sist vienu pret otru – atlecošās dzirksteles ir metāla daļiņas un, iekrītot acīs, var izraisīt acs bojājumu;
- 10.5. nedrīkst nopūst skaidas, novākt tās ar kailām rokām – tam ir paredzēta slotiņa.

11. Izglītojamiem, strādājot ar virpu, jāievēro:

- 11.1. pirms virpas ieslēgšanas jāpārbauda savs apģērbs, noteikti jāuzliek aizsargbrilles;
- 11.2. virpošana jāsāk tikai pēc tam, kad virpa ir sasniegusi pilnu griešanās ātrumu, virpošanas kalns sagatavei jātuvina laideni, bez rāvieniem, mēreni piespiežot;
- 11.3. mērījumus un aizzīmēšanu drīkst veikt tikai pēc tam, kad virpa pilnīgi apstājusies, virpai nav bremzēšanas ierīces, tāpēc to nedrīkst bremzēt, ar roku pieturot sagatavi;
- 11.4. darba starplaikos virpa jāizslēdz, nedrīkst atiet no virpas, kamēr tā nav pilnīgi apstājusies;
- 11.5. darbavārpstas griešanās ātrumu drīkst mainīt tikai tad, kad virpa ir izslēgta.

12. Izglītojamiem, strādājot pie urbjmašīnas, jāievēro:

- 12.1. pirms urbšanas uzvilkt darba drēbes (halātu vai priekšautu un uzročus), cepuri un uzlikt aizsargbrilles;
- 12.2. stingri nostiprināt urbi urbjpatronā, nekustīgi nostiprināt detaļu spīlēs vai uz pamatplātnes virsmas;
- 12.3. pirms urbšanas iezīmē urbuma centru – metālam ar punktsiti, kokam ar īlenu;
- 12.4. urbi uz materiālu virza tikai pēc dzinēja ieslēgšanas, bez rāvieniem un pārlietu liela spiediena uz rokturi;
- 12.5. urbšanas beigās samazina spiedienu uz rokturi;
- 12.6. ja urbj caurumu, tad zem urbjamās detaļas iepriekš novieto koka paliktņi;

12.7. lai izvairītos no traumām, aizliegts tuvināt galvu pie strādājoša urbja, strādāt cimdos, turēt uz darba virsmas nevajadzīgus priekšmetus, bremzēt urbpatronu vai urbi ar roku, aizejot atstāt neizslēgtu urbjmašīnu;

12.8. pēc urbšanas urbjmašīnu notīra ar slotiņu, skaidas nepūš un neslauka ar rokām.

FIZIKA

1. Fizikas kabinetā katram izglītojamam ir sava vieta, to drīkst mainīt ar pedagoga atļauju vai pēc viņa norādījuma.
2. Izglītojamam saudzīgi jāizturas pret fizikas kabineta inventāru.
3. Aizliegts bez pedagoga atļaujas ieslēgt vai citādi lietot demonstrējamās un laboratorijas darbiem paredzētās ierīces, ieslēgt slēdžus uz centrālās sadales dēļa.
4. Pirms laboratorijas darba vai eksperimenta sākšanas uzmanīgi jānoklausās pedagoga instruktāža un strādājot, tā precīzi jāievēro.
5. Praktisko darbu drīkst uzsākt tikai ar pedagoga atļauju.
6. Darbu jāuzsāk norādītajā vietā, lietojot uzdevumam paredzētos rīkus un mēraparātus.
7. Ierīces un mēraparātus drīkst izvietot tā, lai tie netraucētu iekārtas regulēšanu un mēraparātu vienību nolasīšanu.
8. Elektriskās ķēdes saslēgšanu vai pārveidošanu drīkst veikt tikai tad, kad ķēde ir atslēgta no sprieguma avota. Pirms ķēdes ieslēgšanas tā obligāti jāuzrāda pedagogam. Darba veikšanai nepieciešamos mērinstrumentus un citas ierīces izvietot tā, lai tās būtu ērti pieejamas un ķēde – pārskatāma. Tūlīt pēc vajadzīgo mērījumu izdarīšanas, ķēdi izslēgt. Laikā, kamēr ķēde ir zem sprieguma, kategoriski aizliegts pieskarties ķēdes neizolētajām daļām. Nepieskarties kondensatoru izvadiem pat pēc to atslēgšanas no ķēdes – tos vispirms jāizlādē.
9. Uzmanīgi jāseko, lai mēraparātu mērījumi nepārsniegtu skalas mērapjomu, ja tas reāli notiek, tad nekavējoties atslēgt spriegumu un atrast traucējumu cēloni. Maksimālais pieļaujamais strāvas spriegums praktiskajos darbos ir 12 V.
10. Visas izmaiņas slēgumā atļauts veikt tikai pēc mērījumu rezultātu pārbaudes, kad atvienots sprieguma avots un saņemta skolotāja atļauja.
11. Elektroķēdi drīkst pieslēgt sprieguma avotam tikai tad, kad praktiski darbina iekārtu un nolasa mērījumus.
12. Aizliegts atstāt darba vietu, neatslēdzot no barošanas tīkla strāvas avotu.
13. Aizliegts patvaļīgi ieslēgt jebkādu slēdžus uz elektriskās strāvas sadales paneļa.
14. Uzmanīgi jāstrādā ar šķidrumiem, tos neizlaistot.
15. Plīstot stikla traukam, stikla šķembas aizliegts savākt kailām rokām – šim nolūkam jālieto slotiņa un lāpstiņa.
16. Pēc darba beigšanas darba rezultātus un aprēķinus jāuzrāda skolotājam.

17. Darba noslēgumā jāsakārto darba vietu, nododot skolotājam piederumus un aparāturu, kā arī darba atskaiti.

DATORIKA

1. Izglītojamaais datorikas kabinetā ienāk ar pedagoga atļauju, organizēti, bez grūstīšanās, līdzīgi ņemot mācību stundai nepieciešamos piederumus, somu atstājot pedagoga norādītā vietā.
2. Pirms darba uzsākšanas tiek sakārtota izglītojamā darba vieta atbilstoši pedagoga prasībām.
3. Datorus ieslēdz ar pedagoga atļauju, mācību kabinetā netrokšņo un netraucē citiem izglītojamiem.
4. Ja dators nedarbojas, izglītojamaais ziņo par to pedagogam.
5. Ja dators vai citas izmantojamās iekārtas tiek bojātas izglītojamā vairojamās rīcības dēļ, izglītojamaais ir atbildīgs par radīto kaitējumu un novērš tā sekas.
6. Uz tastatūras paneļa nenovieto priekšmetus, kas var sabojāt iekārtu.
7. Uz datorgalda atrodas tikai darbam nepieciešamie priekšmeti (pildspalva, burtnīca u.tml.).
8. Mācību stundas laikā izglītojamaais ievēro pedagoga norādījumus un neveic šādas darbības:
 - 8.1. spēlē datorspēles;
 - 8.2. nepamatoti spaida tastatūras taustiņus;
 - 8.3. aiztiek monitora ekrānu un datora komponentes;
 - 8.4. aiztiek datortehnikas ieslēgšanas un izslēgšanas pogas;
 - 8.5. ievieto datorā ārējas atmiņas nesējus, ierīces, vadus u.tml.;
 - 8.6. nenovieto uz datorgalda līdzīgi paņemtu ēdienu/dzērienu, nelieto tos.
9. Strādājot ar datoru, izglītojamaais sēž vismaz 40 cm no monitora, darbs bez pārtraukuma nedrīkst būt ilgāks par 60 minūtēm.
10. Ja darba laikā rodas elektrobojājumi (dzirksteļošana, dūmu vai liesmu parādīšanās), izglītojamaais nekavējoties pārtrauc darbu, pedagogs atslēdz datortehniku no elektriskā tīkla, par radušos situāciju pedagogs informē izglītības iestādes vadību.
11. Darbu beidzot, datortehniku izslēdz tikai pēc pedagoga atļaujas un saskaņā ar ekspluatācijas prasībām.
12. Izglītojamaais sakārto savu darba vietu un ar pedagoga atļauju iziet no mācību kabineta.

ATBILDĪBA PAR DROŠĪBAS NOTEIKUMU NEIEVĒROŠANU

1. Atbildība par pārkāpumiem nodrošina izglītojamo disciplinēšanu drošības noteikumu ievērošanai, citu pārkāpumu izdarīšanas novēršanai un izglītojamo, pedagogu, darbinieku un citu personu likumiskās tiesību un interešu ievērošanu.
2. Piemērotais sods par izglītojamā pārkāpumu ir attiecīgs ietekmēšanas līdzeklis, kura pamats ir izglītojamā likumisko pienākumu nepildīšana, kas noteikti normatīvajos aktos un konkretizēti šajos noteikumos.
3. Ja izglītojamais pārkāpis drošības noteikumus, par to paziņo pedagogam vai citam izglītības iestādes darbiniekam. Darbinieks sākotnēji izvērtē pārkāpumu, maznozīmīga pārkāpuma gadījumā kopīgi ar izglītojamo lemjot par rīcību tā novēršanai.
4. Nepieciešamības gadījumā (kad pārkāpums pēc sava rakstura ir tāds, kura mutvārdu izrunāšana un novēršana nesasniedz savu mērķi) pedagogs fiksē pārkāpumu rakstveidā (pedagoga iesniegums par notikušo drošības noteikumu pārkāpumu, drošības noteikumu pārkāpuma protokola sagatavošana, izglītojamā paskaidrojums, akts vai tml. dokuments par konstatēto faktu izglītības iestādes vadībai) un informē Izglītības iestādes direktoru, lemjot par nepieciešamību informēt arī likumiskos pārstāvjus par radušos situāciju.
5. Izvērtējot konkrēto drošības noteikumu pārkāpumu, direktors, sadarbojoties ar izglītojamā likumiskajiem pārstāvjiem, nepieciešamības gadījumā piesaistot tiesībsargājošās institūcijas, rīkojas normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā un piemēro izglītojamajam samērīgāko un lietderīgāko ietekmēšanas līdzekli.

Direktore

A.Zubkovska

PIRMĀS PALĪDZĪBAS SNIEGŠANA IZGLĪTĪBAS IESTĀDĒ

I. MĒRĶIS UN ATTIECINĀMĪBA

1. Noteikumi nosaka kārtību, kādā tie nodrošināta pirmās palīdzības sniegšana izglītības iestādē.
2. Izglītības iestādes izglītojamie tiek instruēti par šiem noteikumiem, klašu audzinātājiem, piesaistot skolas medicīnas māsu, iepazīstinot izglītojamos ar tiem un saņemot apliecinājumu par iepazīšanos saskaņā ar normatīvajos aktos par izglītojamo drošību noteikto kārtību.
3. Izglītojamā vecākus informē par negadījumu pēc tam, kad veikti pirmās palīdzības sniegšanas pasākumi.

II. RĪCĪBA SITUĀCIJĀ, JA NOTICIS NELAIMES GADĪJUMS

4. Ja noticis nelaimes gadījums ar izglītojamo, noskaidrot, kas noticis, novērtēt situāciju.
5. Pamanīt un lūgt palīdzību, lai novērstu briesmas, kas apdraud gan pašu, gan cietušo (piemēram, nodzēst liesmas, atslēgt elektrību, apturēt asiņošanu).
6. Mierināt cietušo, nepamest cietušo vienu, aizsūtīt uzticamu cilvēku pēc palīdzības.
7. Rīkoties mierīgi un atbilstoši ievainojumam vai citam veselības traucējumam.
8. Palīdzēt nokļūt cietušajam līdz medicīnas kabinetam.
9. Nekavējoties paziņot pedagogam vai citam pieaugušajam par nelaimes gadījumu.

III. PIRMĀ PALĪDZĪBA ASIŅOŠANAS GADĪJUMOS

10. Stipra asiņošana – asinis tek ar strūklu, redzams daudz asiņu, ar asinīm piesūcies apģērbs:
 - 10.1. uzvelc gumijas cimdus no pirmās palīdzības aptieciņas, svarīgi pasargāt no inficēšanās riska brūci un sevi;
 - 10.2. atbrīvo asiņojošo vietu no apģērba;
 - 10.3. aizspied brūci;
 - 10.4. noguldi cietušo guļus ar asiņojošo vietu uz augšu;
 - 10.5. izsauc Neatliekamo palīdzību;
 - 10.6. turi brūci aizspiestu līdz Neatliekamās palīdzības atbraukšanai;
 - 10.7. aprūpē, nomierini cietušo;

10.8. veic atdzīvināšanas pasākumus, ja nepieciešams.

11. Kā cimdu aizvietotājus var izmantot ūdens necaurlaidīga materiāla izstrādājumus (piem., plastikāta maisiņš).

12. Brūci var aizspiest ar pirkstiem, plaukstu vai dūri. Ja iespējams, izmanto marles salveti vai tīru drēbes gabalu.

13. Ja liekas, ka asiņošana turpinās, piespied brūci stiprāk, uzliekot vēl marles salveti vai drēbes gabalu virs esošā materiāla.

14. Asiņošana no deguna:

14.1. uzvelc rokās ūdens necaurlaidīgus cimdus;

14.2. liec cietušajam aizspiest asiņojošo nāsi;

14.3. liec cietušajam noliekt galvu uz priekšu;

14.4. apsēdini cietušo;

14.5. pieliec aukstumu pie deguna un pakauša;

14.6. ja asiņošana turpinās ilgāk par 20 minūtēm, izsauc Neatliekamo palīdzību.

15. Brūces bez stipras asiņošanas:

15.1. netīru nobrāzumu vai virspusēju brūci pirms pārsiešanas var noskalot ar tīru ūdeni;

15.2. pārsien tikai ar sausiem, vēlams steriliem pārsējiem;

15.3. nelieto ziedes, pūderus, dezinfekcijas līdzekļus.

IV. PIRMĀ PALĪDZĪBA APDEGUMU GADĪJUMĀ

16. Kā rīkoties apdeguma gadījumā:

16.1. ja aizdedzies apģērbs, nodzēs liesmu;

16.2. pēc iespējas ātrāk apdegušo vietu dzesē ar vēsu vai aukstu 15C - 25C (ne ledainu) ūdeni vismaz 20 minūtes, ja iespējams, lej ūdeni starp apģērbu un ādu;

16.3. dzesēšanas laikā uzmanīgi novelc no traumētās ķermeņa daļas apģērbu, apavus, gredzenus;

16.4. ja apdegums lielāks par cietušā plaukstu, izsauc Neatliekamo palīdzību;

16.5. apdegumu brīvi pārklāj ar marles salveti, pārtikas plēvi vai folijas segu;

16.6. aprūpē, nomierini cietušo.

17. Plašu apdeguma laukumu dzesēšana var izraisīt ķermeņa atdzišanu. Šādā gadījumā samazini dzesēšanas ilgumu vai lieto vēsu, bet ne aukstu ūdeni.

18. Elpceļu apdegumu gadījumā vienmēr izsauc Neatliekamo palīdzību, jo draud smakšana. Sejas apdegumu gadījumā vienmēr apdeg elpceļi.
19. Neplēs nost no ķermeņa piedegušos apģērba gabalus.
20. Neatver apdeguma radītos pūšļus.
21. Apdegumi, kas radušies stipru skābju iedarbībā, nekavējoties 10-15 minūtes rūpīgi mazgā ar tekošu ūdens strūklu no krāna vai no ūdenstrauka.
22. Apdeguma gadījumā dod dzert daudz silta ūdens.
23. Nedrīkst ar rokām aizskart apdegušo vietu, kā arī apziest to ar ziedēm, eļļām, vazelīnu vai citām vielām.

V. PIRMĀ PALĪDZĪBA APSALDĒJUMU GADĪJUMOS

24. Nogādājiet cietušo siltās telpās.
25. Ja iespējams, atbrīvo cietušo no mitrām drēbēm, apaviem.
26. Sasedz ar siltām, sausām drēbēm, un tad ietin folijas segā.
27. Ja cietušajam nav traucēta apziņa, dod siltus, cukurotus dzērienus, kas nesatur kofeīnu.
28. Nemasē, neberzē apsaldēto vietu, jo tā iespējams bojāt ādu un citus audus.
29. Neiegremdē cietušo karstā ūdenī, krasas temperatūras maiņas stāvokli var pasliktināt.

VI. PIRMĀ PALĪDZĪBA CIETUŠAJAM NO ELEKTRISKĀS STRĀVAS

30. Novērtē situāciju, cenšoties pārtraukt strāvas iedarbību. To var izdarīt, atslēdzot elektrību, izslēdzot drošinātājus, motoru vai tml.
31. Kad cietušais ir atvienots no saskarsmes no strāvas iedarbības, mēģina ar viņu sazināties, izsauc neatliekamo medicīnisko palīdzību.

VII. SAINDĒŠANĀS AR GĀZI

32. Saindēšanās notiek ilgstoši ieelpojot gāzi.
33. Cietušo nekavējoties nogādāt svaigā gaisā, novietot uz muguras, atpogāt apģērbus un izsaukt neatliekamo medicīnisko palīdzību.

VIII. PIRMĀ PALĪDZĪBA ĢĪBŅA GADĪJUMĀ

34. Ja cietušais ir ģībšanas stadijā (reibonis, slikta dūša, spiediens pakrūtē, gaisa trūkums, redzes aptumšošanās), viņu nogulda un dod ostīt ožamajā spirtā samērcētu vates picīņu.
35. Paceliet kājas augstāk par ķermeni. Pēc atgūšanās dot dzert ūdeni vai siltu, saldu dzērienu.

36. Ja cietušais nespēj atgūties, novieto stabilajā sānu pozā, izsauc Neatliekamo medicīnisko palīdzību

IX. PIRMĀ PALĪDZĪBA LŪZUMU, IZMEŽĢĪJUMU UN SASITUMU GADĪJUMOS

37. Lūzumu un izmežģījumu gadījumos pirmās palīdzības galvenais uzdevums ir nodrošināt slimajai ķermeņa daļai ērtu un mierīgu stāvokli, to padarot nekustīgu.

38. Ja cietušais ir tikai sasitums, bet nekas nav laužts vai izmežģīts, sasituma vietai pieliek aukstumu. Nepieciešamības gadījumā doties pie ārsta.

X. RĪCĪBA GADĪJUMOS, KAD KONSTATĒTS BŪTISKS VESELĪBAS APDRAUDĒJUMS

39. Ja cietušais smok, stipri asiņo, konstatēti laužti kauli, sūdzas par stiprām sāpēm, atrodas bezsamaņā, guvis elektrotraumu vai plašus apdegumus, vai kā citādi ir aizdomas par nopietnām veselības problēmām, izglītojamais vai viņam tuvumā esošs cits izglītojamais veic šādas darbības:

39.1. nekavējoties paziņo par faktu pedagogam vai jebkurai citam pieaugušajam;

39.2. pārtrauc dzīvībai bīstamu faktoru iedarbību;

39.3. ja pieaugušais ir apmācīts pirmās palīdzības sniegšanā, iznes cietušo no bīstamās zonas (ja iespējams), norobežo negadījuma vietu;

39.4. pieaugušais izsauc Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienestu (tālr. 113).

40. Ņemot vērā izglītības iestādes darbinieku un izglītojamo zināšanu līmeni pirmās palīdzības sniegšanās un iespējas konkrētajā gadījumā, negadījuma vietā veicama „ABC shēma”, kas ir neatliekamās rīcības plāns cietušā stāvokļa novērtēšanai, dzīvības glābšanai un uzturēšanai, pārbaudot un veicot šādas darbības:

40.1. pārbaudi cietušā samaņu: skaļi uzrunā cietušo un saudzīgi papurini to aiz pleca;

40.2. ja cietušais atbild/reaģē (ir pie samaņas) - sniedz nepieciešamo palīdzību, nodrošini aprūpi;

40.3. ja cietušais neatbild/ nereaģē uzskati, ka viņš ir zaudējis samaņu;

40.4. cietušo novieto uz muguras, cieta pamata, nepieciešamības gadījumā iztīra mutes dobumu, atgāž cietušā galvu (vienas rokas plaukstu novieto uz pieres, otras rokas divus pirkstus novietot uz apakšžokļa, atgāž galvu un izceļ apakšžokli);

40.5. bezsamaņā esošam cilvēkam pārbauda vai viņš elpo, noliecoties pie cietušā, mēģiniet pamanīt krūšu kurvja kustības, saklausīt elpošanas skaņas un sajūst divu jums uz vaiga (ne ilgāk par 10 sek.);

40.6. ja cietušais ir bezsamaņā, bet elpo, lai novērstu mēles aizkrišanu, cietušo novieto stabilā sānu guļā;

- 40.7. ja cietušais ir bezsamaņā, bet neelpo arī pēc elpceļu atbrīvošanas, tad nekavējoties veic mākslīgo elpināšanu. Izmanto pirmās palīdzības aptieciņas elpināmo masku;
- 40.8. atgāz cietušā galvu, aizspied cietušā degunu, ar lūpām apņem cietušā muti un izdari 2 elpināšanas no “mutes – mutē”, sagaidot cietušā pasīvo izelpu, pēc divām savām izelpām pārbauda pulsu uz miega artērijas;
- 40.9. katrai elpināšanai patērē apmēram 1 sekundi, elpināšanas tilpums - mierīgas izelpas tilpums, novēro cietušā pasīvās izelpas;
- 40.10. ja pēc divām mākslīgām ieelpām uz miega artērijas nav pulsa, tiek veikta netiešā sirds masāža;
- 40.11. atbrīvo sirds masāžas vietu no apģērba, rokas novieto krūškurvja vidū;
- 40.12. uzsāc sirds masāžu - 30 reizes masē stingri vertikāli 5 – 6 cm dziļi ar frekvenci 100-120 reizes minūtē jeb 2x sekundē;
- 40.13. turpini masēt un elpināt attiecībā 30 : 2;
- 40.14. pēc katriem 4 elpināšanas un sirds masāžas cikliem kontrolē pulsu uz miega artērijas;
- 40.15. ja pulsa nav, turpina sirds-plaušu atdzīvināšanu;
- 40.16. ja pulss ir, kontrolē elpošanu;
- 40.17. ja atjaunojas elpošana, cietušo novieto stabilā sānu guļā;
- 40.18. ja nevari vai neproti izdarīt elpināšanu, veic tikai sirds masāžu bez pārtraukuma.

42. Atdzīvināšanas pasākumus veic līdz:

- 42.1. ierodas Neatliekamā palīdzība un pārņem cietušā atdzīvināšanu;
- 42.2. cietušais sāk kustēties, atver acis un sāk normāli elpot;
- 42.3. tavi spēki izsīkst.

XII. PIRMĀS PALĪDZĪBAS SNIEGŠANAS APTIECIŅA

43. Aptieciņa satur šādus priekšmetus:

- 43.1. vienreizējas lietošanas cimdi, ko pielieto, lai pasargātu no inficēšanās ar infekcijām;
- 43.2. saspraužamās adatas, ko pielieto liela izmēra pārsēja nostiprināšanai;
- 43.3. šķēres, ko izmanto cietušā apģērba pārgriešanai, lai piekļūtu traumētai ķermeņa apdeguma vai asiņojošai brūcei un pārsienamā materiāla griešanai;
- 43.4. mākslīgās elpināšanas maskas vārstulis, vārstuli pielieto, to novietojot pret savu muti un laižot tam cauri savas izelpas gaisu;

- 43.5. trīsstūrveida plāksteris, ko pielieto rokas fiksēšanai, spiedoša pārsēja uzlikšanai vai brūču pārsiešanai;
- 43.6. leikoplasts, ko pielieto pārsēja nostiprināšanai;
- 43.7. brūču plāksteris, ko pielieto nelielu brūču pārsiešanai;
- 43.8. tīklveida pārsējs, ko pielieto pārsiešanas kompreses nostiprināšanai uz brūces;
- 43.9. spiedošā pārsiešanas pakete, ko pielieto rokas fiksēšanai, spiedoša pārsēja uzlikšanai vai brūču pārsiešanai;
- 43.10. marles saites, ko pielieto brūču pārsiešanai, pārsienot lielāku brūci, iepriekš to pārsedz ar pārsiešanas kompresi.